

Oceanul este casa mea

EuroGOOS
European Global Ocean
Observing System

Autori: Dina Eparkhina și Karri Lehtonen

Design: Marker Wizards

Editori: Dina Eparkhina și Glenn Nolan

Citită și îmbunătățită de: Cleo, 5 ani

Traducerea și adaptarea: Irina Stanciu

Se citează astfel: Dina Eparkhina, Karri Lehtonen. Oceanul este casa mea. Pentru copii și părinți, pentru mări și oceane. Eparkhina D., Nolan G. (Editori); Stanciu, I. (Traducător). EuroGOOS, Bruxelles, Belgia. 2025

Această carte a fost lansată limba engleză de EuroGOOS la Conferința Our Ocean, 5-6 octombrie 2017, Malta.

Disponibilă gratuit pentru descărcare aici: www.eurogoos.eu.

Toate drepturile rezervate. Reproducerea totală sau parțială a conținutului sau ilustrațiilor prin orice mijloc - mecanic, electronic, fotocopiare sau altfel - este permisă doar cu acordul prealabil în scris a editorului. Pentru informații: dina.eparkhina@eurogoos.eu.

Traducerea și adaptarea în limba română a acestei cărți a fost susținută de proiectul DOORS, finanțat de UE prin Programul Cadru pentru Cercetare și Inovare Orizont 2020 în baza acordului de grant nr. 101000518

Salut, numele meu este Jake. Sunt o broască țestoasă de mare și trăiesc și muncesc în ocean. Locuiesc într-un oraș subacvatic. În ocean, orașele se numesc recife de corali. Clădirile noastre sunt vii și foarte frumoase, iar multe creaturi trăiesc în ele. Prietenii mei din reciful de corali sunt peștii, homarii, scoicile, căluții de mare, bureții și multe altele!

În vacanțe, îmi vizitez adesea familia care locuiește într-o pădure de alge. Acolo sunt și munți subacvatici foarte frumoși și un curent oceanic care curge ca un râu, în care ne place să ne jucăm.

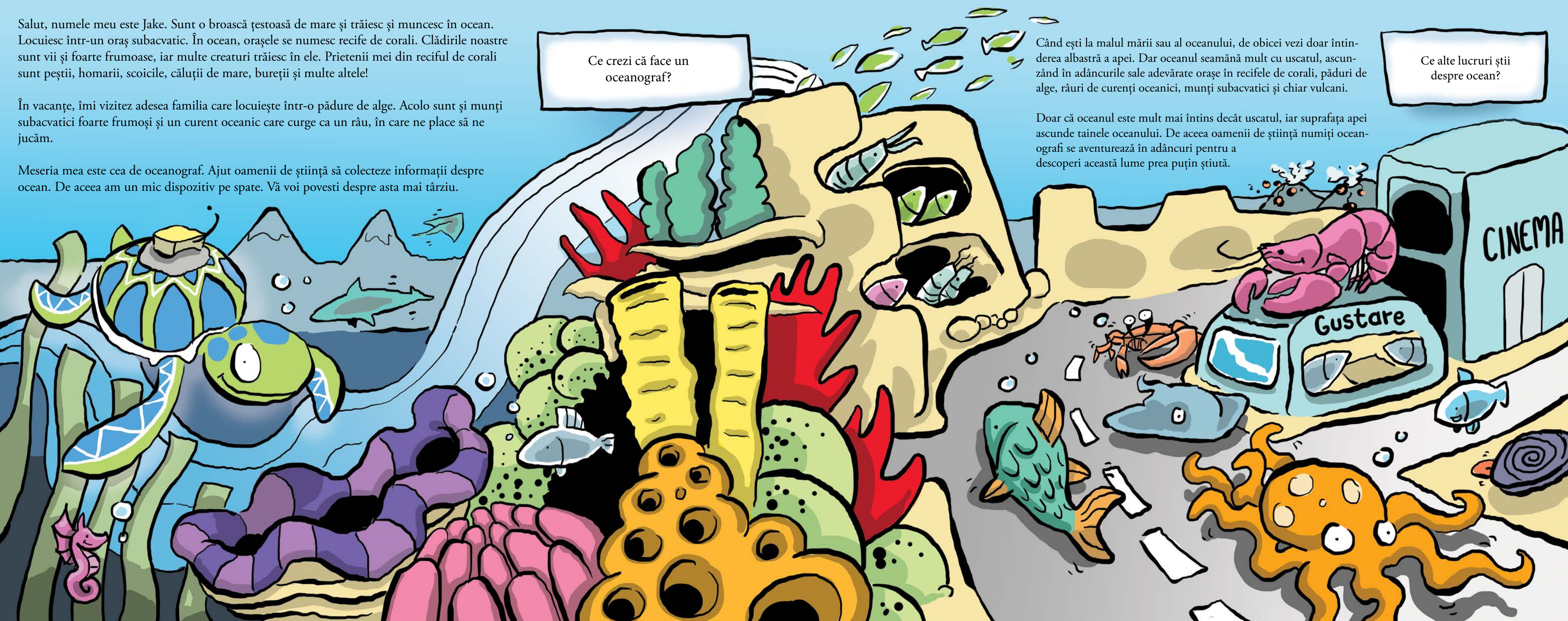
Meseria mea este cea de oceanograf. Ajut oamenii de știință să colecteze informații despre ocean. De aceea am un mic dispozitiv pe spate. Vă voi povesti despre asta mai târziu.

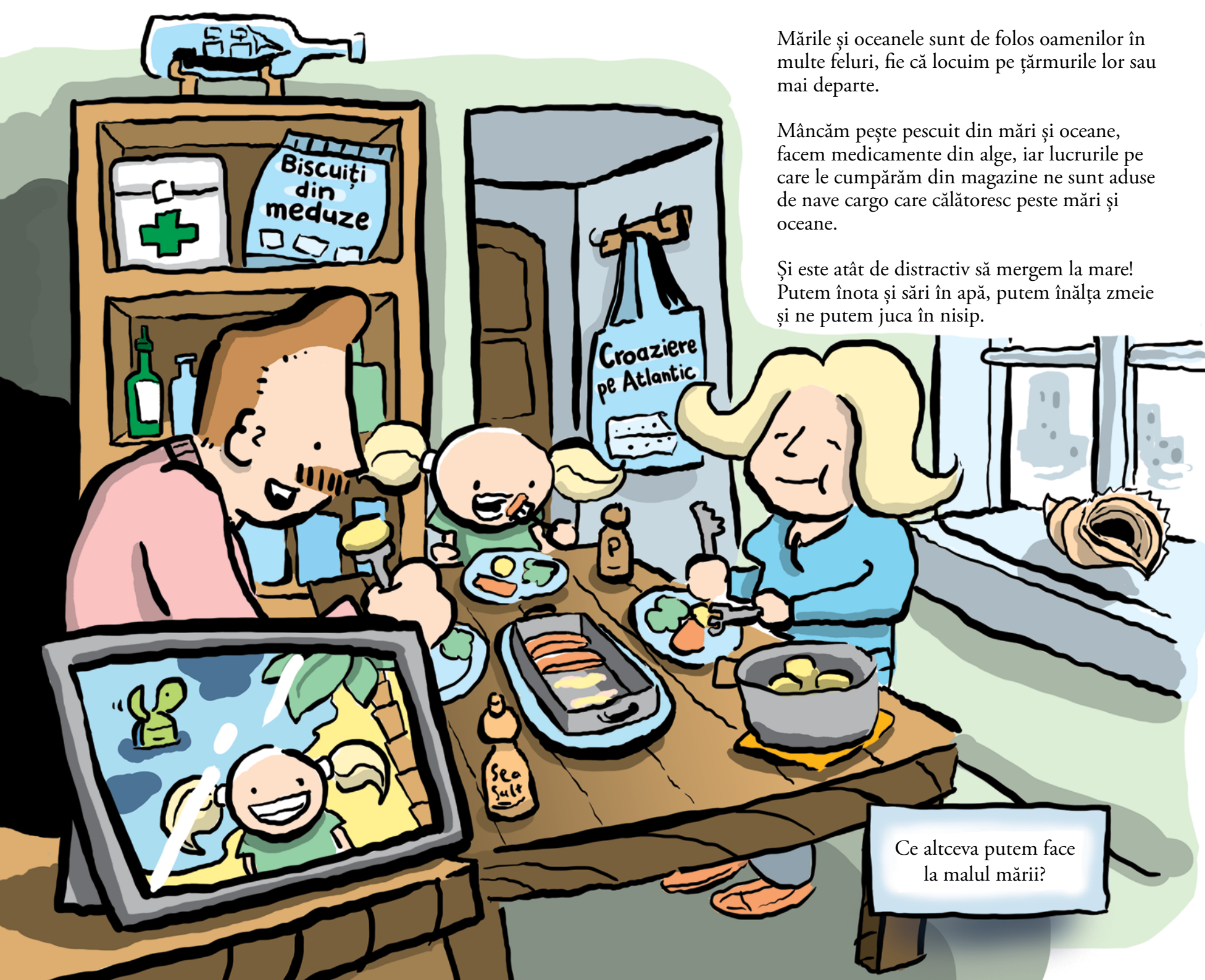
Ce crezi că face un oceanograf?

Când ești la malul mării sau al oceanului, de obicei vezi doar întinderea albastră a apei. Dar oceanul seamănă mult cu uscatul, ascunzând în adâncurile sale adevărate orașe în recifele de corali, păduri de alge, râuri de curenți oceanici, munți subacvatici și chiar vulcani.

Doar că oceanul este mult mai întins decât uscatul, iar suprafața apei ascunde tainele oceanului. De aceea oamenii de știință numiți oceanografi se aventurează în adâncuri pentru a descoperi această lume prea puțin știută.

Ce alte lucruri știi despre ocean?

Mările și oceanele sunt de folos oamenilor în multe feluri, fie că locuim pe țărmurile lor sau mai departe.

Mâncăm pește pescuit din mări și oceane, facem medicamente din alge, iar lucrurile pe care le cumpărăm din magazine ne sunt aduse de nave cargo care călătoresc peste mări și oceane.

Și este atât de distractiv să mergem la mare! Putem înota și sări în apă, putem înălța zmeie și ne putem juca în nisip.

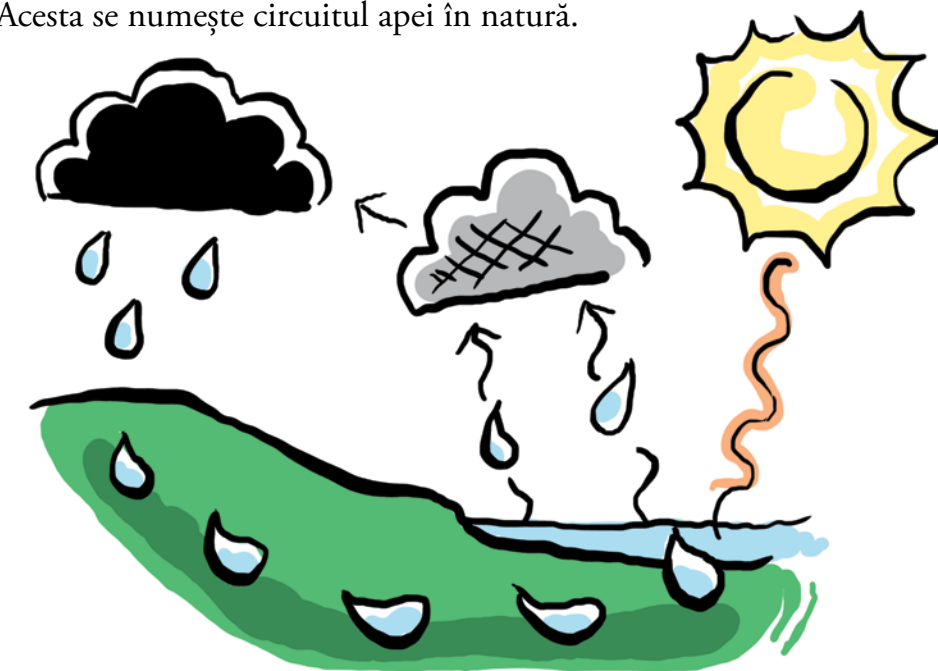
Ce altceva putem face la malul mării?

Acum știi că mările și oceanele ne sunt utile în multe moduri. Dar știai că ploile sunt alimentate de apa evaporată din oceane?

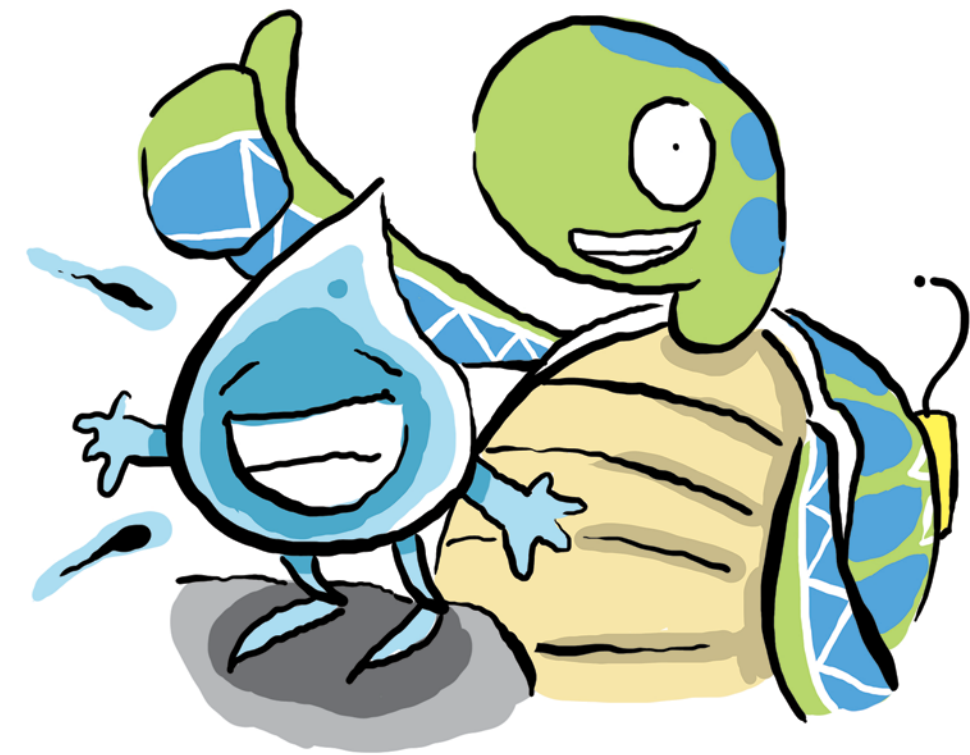
Când Soarele încălzește oceanul, apa de la suprafață se evaporă – adică se transformă în vapori de apă – un abur fin, care se ridică în înaltul cerului. Se adună împreună sus în cer și formează nori.

Norii eliberează apoi apa sub formă de ploaie și apa ajunge înapoi în ocean sau pe uscat. Apa de ploaie care cade pe uscat ajunge înapoi în ocean prin râuri și pâraie, în timp ce o altă parte pătrunde în pământ și ajută plantele să crească mari.

Apoi începe din nou: apa din ocean se transformă în vapori de apă, vaporii de apă formează nori în cer, iar norii se transformă în ploaie care cade înapoi în ocean sau pe uscat. Acesta se numește circuitul apei în natură.

Râurile duc apa de ploaie de pe uscat în ocean. Știai că apă există și sub pământ? Cum ajunge apa de ploaie acolo?

Știi că mările și oceanele influențează vremea și clima de pe Pământ?

Soarele încălzește atât aerul, cât și oceanul, în special la jumătatea Pământului, la Ecuator. Vânturile și curenții oceanici transportă această căldură către Polul Nord și Polul Sud. Și transportă apă și aer rece de la poli către Ecuator. Fără acest schimb de căldură, regiunile de la Ecuator ar fi mult mai fierbinți, iar cele de la poli mult mai reci.

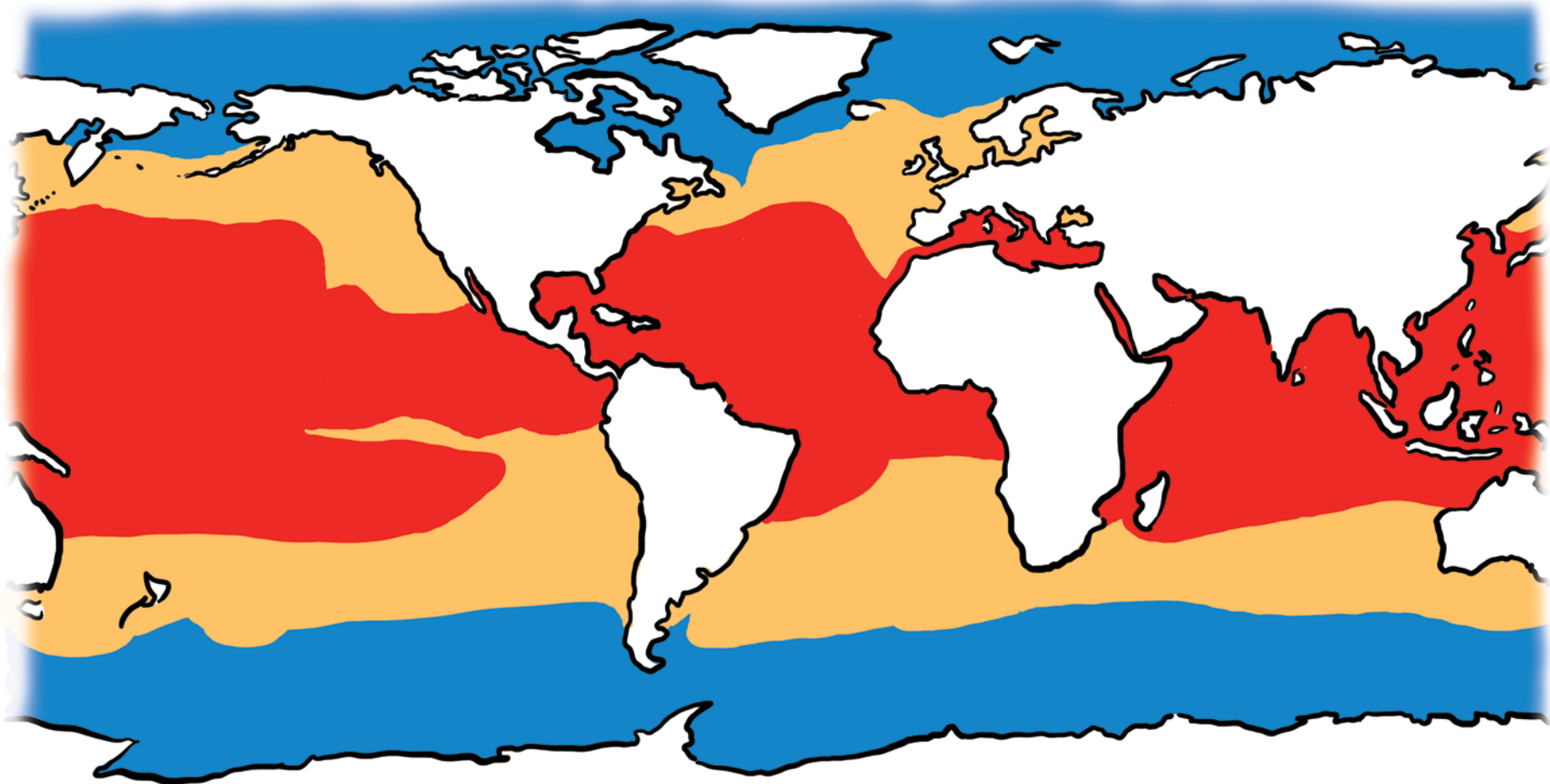
Privește această imagine – vezi roșul de la jumătatea Pământului și albastrul de la poli?

Roșul indică temperaturi ridicate și o climă caldă. Albastrul indică temperaturi scăzute și o climă rece. Între ele este portocaliu, ceea ce indică temperaturi moderate, nici prea ridicate – nici prea scăzute și o climă temperată.

Eu locuiesc într-un climat cald, aproape de jumătatea Pământului, la Ecuator. Dar am rude în toate mările și oceanele.

Am verișori chiar și în cele mai reci zone de la Polul Nord!

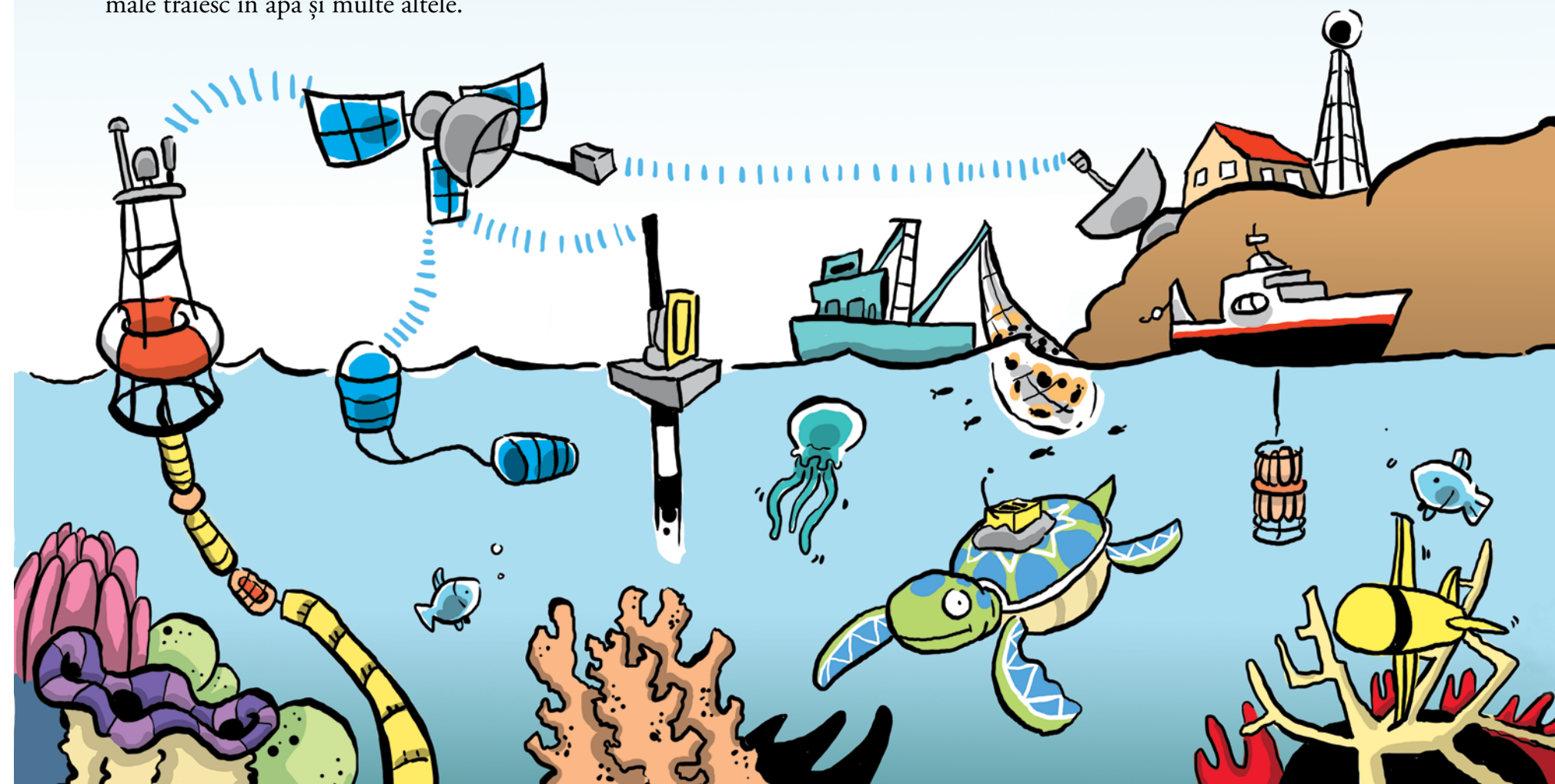
Cum este clima:
caldă, rece sau
temperată acolo
unde locuiești tu?

Mările și oceanele sunt mereu în schimbare. Dacă te uiți de pe plajă, poți vedea cum apa mării este în mișcare tot timpul. Oamenii de știință care studiază mările și oceanele – numiți oceanografi – înregistrează aceste schimbări și încearcă să facă prognoze pentru mări și oceane, la fel cum meteorologii fac prognoze pentru starea vremii.

Pentru a colecta informații despre mări și oceane, oceanografii folosesc roboți speciali pe care îi lansează în apă. Cu ajutorul acestor date oceanice, oceanografii pot avertiza oamenii care locuiesc pe coastă despre posibile furtuni, de exemplu. Dar studiul oceanelor nu este important doar pentru siguranță, ci și pentru multe alte activități, cum ar fi navigația navelor, pescuitul sau construirea unor instalații pe fundul mării. Pentru toate acestea, trebuie să știm cât de repede se mișcă apa și în ce direcție, dacă este caldă sau rece, cum arată fundul oceanului și cum s-a format, ce plante și animale trăiesc în apă și multe altele.

Câți roboți oceanici
poți observa în
această imagine?
Cine altcineva crezi
că adună date
despre ocean?

Acesta este un glider, un robot oceanic. Gliderule colectează date despre temperatura oceanului, despre cât de multă sare și cât de mult oxigen este în apă, cât de limpede este apa și ce plante trăiesc în ea. Aceste date îi ajută pe oamenii de știință să înțeleagă cum se modifică oceanul și cum pot afecta aceste schimbări viața noastră.

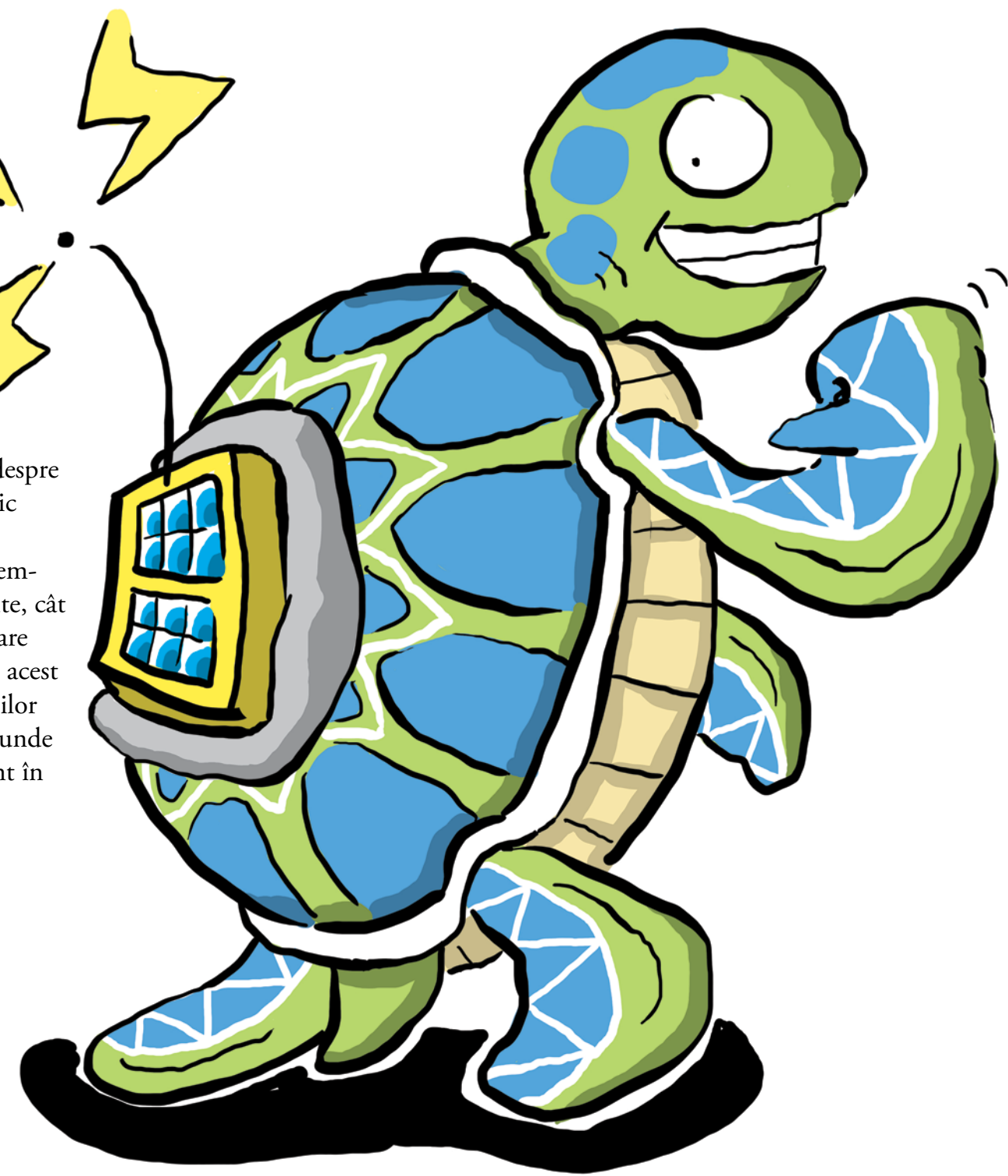
Gliderule au carcase rezistente pentru a le proteja de animalele marine, curenți și valuri puternice. În interior, sunt echipate cu tehnologii avansate pentru a colecta tot felul de date oceanice. Un glider se scufundă adânc la intervale regulate, adună date și revine la suprafață pentru a le transmite oamenilor de știință prin antena sa. Apoi, se scufundă din nou pentru a continua colectarea datelor.

De ce crezi că este important să avem informații despre temperatura mărilor și oceanelor?

Și eu contribui la colectarea de informații despre ocean. Oamenii de știință au montat un mic dispozitiv pe spatele meu. Când înot, acest dispozitiv colectează automat date despre temperatura oceanului, salinitate (cu alte cuvinte, cât de multă sare este în apă) și adâncimea la care înot. Și, cu ajutorul unei mici antene de pe acest dispozitiv, trimit datele mai departe oamenilor de știință. Dispozitivul le permite să știe și unde sunt, astfel încât să mă poată ajuta dacă sunt în pericol.

Când te afli pe malul mării, și tu poți să aduni date oceanice și să îi ajuți pe oamenii de știință care studiază mărele și oceanele. Ce tipuri de date crezi că ai putea colecta?

Cea mai bună prietenă a mea, Maya, aproape că a murit o dată când a mâncat o bucată de plastic din ocean. Credea că este o meduză gustoasă, dar era de fapt o bucată de plastic dintr-o pungă de supermarket.

Mi-a spus că fiecare persoană influențează oceanul prin acțiunile sale zilnice, indiferent de locul în care trăiește. De exemplu, multe obiecte din plastic pe care le folosim pe uscat ajung în ocean dacă nu le aruncăm corect. Dar cel mai bun mod de a combate poluarea cu plastic este să folosim mai puține obiecte din plastic!

Începe cu paiele din plastic pe care le folosești pentru suc! Roagă-i pe părinți să îți dea paie din hârtie sau inox în locul celor din plastic. Altfel, atât de multe paie din plastic ajung în ocean pentru că sunt folosite de oamenii din întreaga lume în fiecare zi... Paiele sunt mici și ascuțite și pot răni animalele marine, cum suntem eu și Maya.

Dacă vrei să renunți la paiele din plastic, nu uita să ceri să nu îți dea paie din plastic când comanzi o băutură. Poți să le explici și prietenilor tăi cum plasticul dăunează oceanului!

Poți ajuta și la curățarea plajei adunând plasticul pe care se întâmplă să îl folosești și aruncându-l la coș. Ai observat câte bucăți de plastic și alte gunoaie se găsesc aruncate pe plajă?

Mulți oameni de știință din întreaga lume lucrează împreună pentru a aduna informații despre mări și oceane și despre cum se schimbă acestea în timp. Aceste informații ajung și la politicieni, care pot face legi pentru a proteja mările și oceanele – și la industrie și agricultură, care trebuie să își schimbe modul de lucru pentru a nu polua. Dar oceanul este atât de mare încât fiecare dintre noi trebuie să facă ceva pentru a-l proteja!

Privește imaginea – sunt multe moduri în care putem ajuta mările și oceanele. Ce crezi că poți face tu?

Sper că ți-a plăcut povestea mea. Acum mă întorc în ocean, la mine acasă. Mi-a făcut plăcere să te cunosc și să îți povestesc! Paaaaa!

Această carte a fost publicată de EuroGOOS, o organizație care ajută la adunarea de informații despre mări și oceane. Sediul EuroGOOS se află la Bruxelles, în Belgia, unde se află și sediile Comisiei Europene, Parlamentului European și Consiliului Europei. Aici se întâlnesc politicienii pentru a discuta ce decizii trebuie luate pentru a proteja mările și oceanele.

Cei de la EuroGOOS sunt conectați cu întreaga lume prin Comisia Oceanografică Interguvernamentală a UNESCO. Această mare organizație ajută oamenii de știință din toată lumea să își împărtășească cunoștințele pentru a crea politici și legi mai bune.

Traducerea și adaptarea în limba română a acestei cărți au fost realizate de Irina Stanciu, cercetător în cadrul Institutului de Cercetare și Dezvoltare pentru Geologie și Geoecologie Marină - GeoEcoMar. Cercetătorii GeoEcoMar studiază Dunărea, Delta Dunării și Marea Neagră, pentru a înțelege cum sunt ele afectate de activitățile oamenilor și de schimbările climatice și cum pot fi protejate.

Când vei crește, îți vei alege meseria și, dacă îți place, poți deveni oceanograf. Dar nu trebuie să aștepți atât de mult pentru a ajuta mările și oceanele. Poți începe chiar acum și poți face asta în fiecare zi!

Oceanul este mult mai întins decât uscatul, dar noi putem vedea doar suprafața lui.

Jake este oceanograf. Meseria lui este să colecteze informații despre lumea ascunsă a mărilor și oceanelor.

În această carte, Jake ne povestește cum mările și oceanele sunt esențiale pentru viața pe Pământ și cum ne influențează pe toți, chiar dacă locuim departe de ele – și cum fiecare dintre noi poate contribui la protejarea lor.

